

551705

Seat No. _____

M. J. S. Examination

April / May – 2003

Research Methodology : Paper - V

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ સંશોધનની વ્યાખ્યા આપી વૈજ્ઞાનિક સંશોધનમાં ઉપકલ્પનાનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

અથવા

૧ વૈજ્ઞાનિક અધ્યયનનાં મહત્ત્વનાં સોપાનોની ચર્ચા કરો.

૨ અનુસૂચિ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો. સારી અનુસૂચિની વિશેષતાઓ દર્શાવો.

અથવા

૨ સંશોધનમાં ઐતિહાસિક પદ્ધતિનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

૩ 'રૂબરૂ મુલાકાત પદ્ધતિ'ની ચર્ચા કરી 'અનિર્દેશિત' તથા 'પુનરાવૃત્તિ' પ્રકાર ચર્ચો.

અથવા

૩ વૈજ્ઞાનિક અધ્યયનની પ્રક્રિયા ચર્ચો. તેના મહત્ત્વના તબક્કા કયા કયા ?

૪ નિરીક્ષણ પદ્ધતિના ફાયદાનું મૂલ્યાંકન કરો. 'સહભાગી' અને 'અસહભાગી' નિરીક્ષણની ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ 'પ્રશ્નોત્તરીઓ' અને 'અનુસૂચિઓ' દ્વારા માહિતી-એકત્રીકરણનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

૫ કોઈ પણ બે વિશે ટૂંક નોંધ લખો :

(અ) સંશોધન એટલે શું ?

(બ) ઉપકલ્પનાના સ્ત્રોતો

(ક) માહિતીનું પૃથક્કરણ

(ડ) વ્યક્તિ - તપાસ પદ્ધતિ.

551705]

1

[Contd....

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1** Define 'Research'. Discuss importance of Hypothesis in scientific research.

OR

- 1** Discuss the important steps in scientific study.
- 2** Define schedule method. What are the qualities of a good schedule ?

OR

- 2** Discuss the importance of Historical Method in Research.
- 3** Define interview method. Discuss non-directive and repetitive interview.

OR

- 3** Discuss process of scientific study. What are its important stages ?
- 4** Examine the Advantages of observation method. Discuss 'Participant' and Non-Participant observation.

OR

- 4** Clearly examine the difference between collection data through 'Questionnaires' and 'Schedules'.
- 5** Write short notes on any **two** :
- (a) What is Research ?
 - (b) Sources of Hypothesis
 - (c) Analysis of Information
 - (d) Case - Study Method.